

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 's Gravenhage

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	FEZ/BZ/2001/27083		27 juni 2001
Onderwerp	Doorkiesnummer		
Antwoorden op een lijst van vragen over de 1 ^e suppletore begroting			

Hierbij zend ik u de antwoorden op de lijst van vragen, zoals bij het voorbereidend onderzoek naar het voorstel van wet tot wijziging van de begroting van de uitgaven en de ontvangsten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voor het jaar 2001 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) door de vaste commissie voor onderwijs, cultuur en wetenschappen is opgesteld.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)

1.

Op welke wijze heeft de regering uitvoering gegeven aan de moties Hamer cs en Lambrechts cs over de ontwikkeling van de studentenaantallen in het hbo en wo en de vergelijking tussen de bekostigingssystemen?

Zoals aangegeven in het debat naar aanleiding van de financiële verantwoording 2000 voer ik de motie Hamer cs uit en zal ik de Kamer over de uitkomsten informeren bij de begroting 2002 (zie ook het antwoord op vraag 2). Naar aanleiding van de in voorbereiding zijnde wetsontwerpen accreditatie, bachelor-master en fusies hbo-wo wordt onderzocht welke gevolgen dit op termijn kan hebben voor de bekostiging van hbo en wo. De afstemming tussen de bekostiging van hbo en wo (motie Lambrechts cs) neemt daarbij een belangrijke plaats in.

2.

In het debat over de financiële verantwoording 2000 heeft de regering aangegeven dat hij onderzoek heeft verricht naar de kosten per student voor hbo/wo instellingen op grond waarvan het bedrag per student kan worden vastgesteld. Kan de kamer de beschikking krijgen over dit onderzoek? Op welke wijze is er overleg gevoerd met hbo en wo instellingen. Stemmen zij in met de uitkomsten van dit onderzoek?

In het debat over de financiële verantwoording 2000 heb ik aangegeven dat het onderzoek naar een bedrag per student nog niet is afgerond. Ik heb toegezegd dat ik de gegevens aan de Kamer zal doen toekomen, waarbij ik tegelijkertijd zal aangeven op welke wijze ik verder wil omgaan met de uitkomsten van het onderzoek. Op dit ogenblik ben ik bezig met besprekingen met o.m. de HBO-raad. Het resultaat van deze besprekingen zal ik in de begroting 2002 presenteren.

3.

Wat is de invloed van het zojuist afgesloten onderwijs cao po/vo/bve op de verwoorde voorstellen en mogelijkheden voor het aanpakken van de arbeidsmarktnelpunten, de voorgestelde verbetering van materiële faciliteiten en de beoogde decentralisatie en vergroting van autonomie? Zijn er nog gevolgen voor de opstelling van de begrotingswijziging OCenW 2001 samenhangend met de Voorjaarsnota 2001?

Het op 15 juni jl. gesloten onderhandelaarsakkoord heeft betrekking op de uitwerking van maatregelen ter versterking van de arbeidsmarktpositie van de sector onderwijs (po/vo/bve) naar aanleiding van het rapport van werkgroep Van Rijn. Belangrijke elementen van het akkoord zijn een inkorting van

de carrièrepatronen van leraren tot 18 jaar en een globale verdrievoudiging van de vrij besteedbare schoolbudgetten. Deze verhoogde schoolbudgetten kunnen door de scholen worden ingezet voor functie- en beloningsdifferentiatie, (extra) inzet van ondersteunende functies, schoolontwikkeling vo, faciliteren van zij-instroom en lio's en maatregelen op het terrein van arbeid en zorg (introductie betaald ouderschapsverlof). Onderdeel van het akkoord is een verlenging van de cao 2000-2002 tot 1-2-2003. Deze verlenging voorziet in een marktconforme loonontwikkeling, waarbinnen prioriteit is gegeven aan de opbouw van een 13^e maand.

Op korte termijn zal een brief aan de Tweede Kamer worden gezonden, waarin meer uitgebreid over de gevolgen van dit akkoord zal worden geïnformeerd. Daarbij zal ook worden ingegaan op kosten en financiering van het akkoord.

4.

Hoe werkt het ouderschapsverlof positief bij het oplossen van de vacatureproblematiek?

Het rapport van de werkgroep Van Rijn wijst uit dat de collectieve sector wordt gezien als een aantrekkelijke werkgever waar het gaat om de mogelijkheid om arbeid en zorgtaken te combineren. Belangrijk hiaat in het arbeidsvoorwaardenpakket van de sector onderwijs (po/vo/bve) is het ontbreken van een regeling betaald ouderschapsverlof. Introductie van betaald ouderschapsverlof kan de arbeidsmarktpositie van de sector onderwijs in dit opzicht verder versterken. In het op 15 juni jl. met de centrales van overheids- en onderwijspersoneel gesloten onderhandelaarsakkoord over uitwerking van maatregelen naar aanleiding van het rapport van werkgroep Van Rijn, zijn afspraken gemaakt over de (geleidelijke) introductie van betaald ouderschapsverlof.

Op korte termijn zal een brief aan de Tweede Kamer worden gezonden, waarin meer uitgebreid over de gevolgen van het onderhandelaarsakkoord zal worden geïnformeerd.

5.

Betekent het tot nu toe uitblijven van het toegezegde Meerjaren Investeringsplan dat er geen afzonderlijk beleids- en investeringsplan voor onderwijs meer komt of komt het alleen later?

Het kabinet wil in de zomer vijf verkenningen uitbrengen. In de verkenning Onderwijs & Onderzoek worden een aantal beleidsopties in beeld gebracht, zowel kwalitatief als kwantitatief. Deze beleidsopties geven richtingen aan voor het

investeringsbeleid in de komende jaren. Bij het indienen van de begroting voor 2002 ben ik van plan mijn visie op het terrein van onderwijs en onderzoek aan de Kamer voor te leggen.

6.

Kan worden aangegeven op welke van de in de suppletore begroting bij de artikelen 17.11, 19.03, 20.01, 22.01 en 26.08 gespecificeerde mutaties de correcties als genoemd in de nota van wijziging van 15 juni 2001 in mindering moeten worden gebracht?

Het gaat bij de in de nota van wijziging genoemde correcties op de verplichtingenmutaties om verlagingen bij de artikelen 20.01 en 26.08. Bij de overige artikelen worden de verplichtingen juist verhoogd.

Dit gebeurt onder de volgende nummers van de mutaties (de paginanummers verwijzen naar kamerstuk 27 778, nr. 2):

- artikel 17.11: mutatie 2.1 eindejaarsmarge (pag. 22);
- artikel 19.03: mutatie 1.1 bijstelling uit de aanvullende posten (pag. 31);
- artikel 20.01: mutatie 2.1 diversen (pag. 34);
- artikel 22.01: mutatie 2.2 leerlingenvolume (-f 5,0 miljoen), mutatie 3.1 invoering bachelor master (+f 50 miljoen), idem, mutatie 3.3 numerus fixus (+f 2 miljoen) (allen pag. 42);
- artikel 26.08: mutatie 2.1 diversen (-f 3,1 miljoen), mutatie 3.1 diversiteit onderwijsdeelnemers (vervalt) (beiden pag. 57).

7.

Kan worden aangegeven wat de functie van een toelichting bij een (suppletore) begroting is, indien correcties in de verplichtingentotalen niet leiden tot een wijziging in de toelichting bij de totalen?

In een suppletore begroting worden de voorgestelde mutaties toegelicht. De toelichting betreft zowel de uitgaven als de verplichtingen. Niettemin kunnen de bedragen van de kasuitgaven en van de verplichtingen verschillen. Dit komt bijvoorbeeld doordat het aangaan van de verplichting en de kasuitgave die daar uit voortvloeit niet in hetzelfde jaar plaatsvindt. Uit veranderende inzichten kan blijken dat de verplichtingen op andere momenten worden aangegaan dan eerder was voorzien en bijvoorbeeld in een ander jaar terecht komen. De onderliggende motivering voor het ontstaan van die verplichting wijzigt daar evenwel niet door. Overigens vloeien de wijzigingen van diverse verplichtingenbedragen die in de nota van wijziging zijn opgenomen niet voort uit veranderende

inzichten, maar uit een onjuiste administratieve verwerking in de suppletore begroting zelf.

8.

Hoe kan het verschil tussen de verhoging van de verplichtingen en de uitgaven voor het jaar 2001 worden verklaard? (pag. 2)

Verplichtingen met betrekking tot bepaalde uitgaven worden in een aantal gevallen in een ander jaar aangegaan dan het jaar waarin de uitgaven worden gedaan. De verplichtingen lopen dan vooruit op de uitgaven. Hierdoor kunnen uitgaventotalen en verplichtingentotalen verschillen.

9.

De suppletore begroting OCenW noemt een bedrag van f 1,2 miljard voor nieuwe beleidsvoorstellen. In de voorjaarsnota stond een bedrag van f 1,5 miljard. Wat verklaart het verschil? (pag. 2)

Het verschil wordt verklaard doordat bij OCenW naar de nieuwe impulsen is gekeken en in de Voorjaarnota de dekking is opgenomen van een aantal moties uit de Algemeen Politieke Beschouwingen van het najaar 2000. Deze moties waren reeds in een nota van wijziging op de begroting 2001 van OCenW verwerkt en worden derhalve niet meer als nieuw gepresenteerd.

10.

Aangekondigd wordt dat bij Miljoenennota 2002 een verdere verhoging van f 900 miljoen structureel wordt verwacht. Kan nog een verdere ophoging bij Najaarsnota worden verwacht? (pag. 2)

In het najaar zal opnieuw, aan de hand van de dan aanwezige ruimte, beoordeeld worden of er incidentele middelen beschikbaar komen voor 2001. Of er ruimte is, en voor welke doeleinden bestemd, is nu niet bekend.

11.

Welk deel van de genoemde middelen moet via cao-overleg tot stand worden gebracht en welke deel op decentraal niveau? (pag. 3)

Op korte termijn zal een brief aan de Tweede Kamer worden gezonden, waarin meer uitgebreid over de gevolgen van het onderhandelaarsakkoord zal worden ingegaan. Daarbij zal ook uitsluitel worden gegeven over de kosten en de financiering van het akkoord.

12.

Kan een overzicht gegeven worden van de omvang van de financiële consequenties van de zes in de suppletore begroting genoemde beleidsthema's? Kan dit overzicht meerjarig worden gegeven? (pag. 3)

Van pagina 4 tot en met 6 van de memorie van toelichting bij de eerste suppletore begroting is van elk van de beleidsthema's de meerjarige verdeling van de middelen uit de Voorjaarsnota gegeven.

13.

Kan voor elk van de zes thema's aangegeven worden welke specifieke doelen de regering beoogt te realiseren? Kunnen deze doelen worden gekwantificeerd opdat de effecten van deze overheidsuitgaven achteraf vastgesteld kunnen worden? Welke reductie van het personeelstekort wordt bijvoorbeeld nagestreefd? (pag. 3)

Zoals in de eerste suppletore begroting is aangegeven zal een verdere uitwerking van de zes beleidsthema's naar operationele doelstellingen, beleidsinstrumentatie en kengetallen in de begroting 2002 worden gepresenteerd. Bij de totstandkoming van deze begroting zal ik expliciet aandacht schenken aan de specifieke doelen die ik beoog te realiseren. Er wordt naar gestreefd de doelen, daar waar mogelijk en zinvol, te kwantificeren opdat de effecten van de daarmee gemoeide overheidsuitgaven achteraf kunnen worden vastgesteld. Echter

niet op alle fronten zullen de doelen en/of de prestatiegegevens het door OCenW gewenste eindniveau laten zien. Ik wijs de Kamer er op dat daar waar OCenW verbetering mogelijk acht dit terug te lezen zal zijn in de groeiparagraaf die per beleidsartikel wordt opgenomen. Voor wat betreft de reductie van het personeelstekort dat wordt nagestreefd verwijs ik u naar de overzichtsconstructie Onderwijspersoneel welke is opgenomen in de begroting 2002.

14.

Kan het bedrag van f 200 miljoen ten behoeve van de structurele verbetering van de materiële normbekostiging in het primair en voortgezet onderwijs nader worden gemotiveerd? (pag. 4)

Van de genoemde f 200 miljoen is f 56 miljoen bestemd voor het voortgezet onderwijs. Dit bedrag wordt samengevoegd met een deel van de middelen die in het kader van de impuls in het beroepsonderwijs bestemd zijn voor het vmbo. Het gaat daarbij om ongeveer f 20 miljoen. Deze middelen zullen worden gebruikt om de materiële bekostiging in het voortgezet onderwijs te verhogen ten behoeve van administratie, bestuur, beheer en inventaris. Zowel op basis van signalen uit het veld als op basis van beschikbare cijfers is bekend dat dit als twee belangrijke knelpunten op het gebied van de materiële bekostiging worden beschouwd.

De nadere onderbouwing voor het primair onderwijs is gegeven in brief PO/A/01/23003 van 8 juni 2001, die inmiddels in uw bezit is.

15.

Hoe vrij zijn de scholen bij de besteding van de f 45 miljoen die jaarlijks extra aan de scholen beschikbaar zal worden gesteld? (pag. 4)

De f 45 miljoen wordt aan de scholen extra ter beschikking gesteld door invoering van een extra verzilveringsdatum op 1 februari en door ophoging van het verzilveringsstarief. De normale bestedingsvrijheid die geldt voor scholen bij verzilvering is van toepassing, dat wil zeggen dat scholen vrij zijn dit bedrag te besteden, mits dit geschiedt voor personele doeleinden. Met de organisaties vindt nog overleg plaats over het vervallen van de schotten tussen personele en materiële budgetten.

16.

Wanneer wordt in de bve-sector het decentraal arbeidsvoorwaardenoverleg over de primaire arbeidsvoorwaarden ingevoerd? (pag. 4)

Binnenkort wordt u hierover per brief (BVE/B/2001/22201 van 20 juni 2001 nader geïnformeerd.

17.

Kan de regering door middel van een berekening aantonen dat de incidentele middelen voldoende zijn voor de aanpassing van leermiddelen door de invoering van de euro? (pag. 4)

Onder verwijzing naar de brief kenmerk FM 2001-00430 M waarin de kamervragen van 9 maart 2001 over de schoolboeken en de euro zijn beantwoord, deel ik u mee dat het voortgezet onderwijs thans geen problemen verwacht bij de eurogevoelige vakken. De Groep Educatieve Uitgeverijen verwacht dat aanpassingen in het schooljaar 2001/2002 gereed zijn. Daarenboven kunnen scholen uit de eenmalige impuls in voorkomende gevallen in eigen curriculum applicaties voorzien. De schoolboeken voor de leerlingen voortgezet onderwijs worden door de ouders/verzorgers bekostigd. Een berekeningswijze van het voortgezet onderwijs is derhalve niet opportuun.

De extra middelen voor leermiddelen maakt het voor scholen van primair onderwijs mogelijk leermiddelen versneld te vernieuwen. De situatie is hierbij per school sterk verschillend. Sommige scholen hebben methoden juist vervangen en werken al ten dele of geheel met leermiddelen die aan de euro zijn aangepast. Anderen staan op het punt leermiddelen te vervangen en passen zo de aanpassing aan de euro zonder extra kosten in de reguliere aanpassingen. Weer anderen maken voor de invoering van de euro meer extra kosten. Er is geen berekening te maken van exact te maken kosten hierbij. Wel is duidelijk dat de verstrekte vergoeding de scholen een reële extra armslag geeft voor het vervangen van leermiddelen.

18.

In de tabel staat bij arbeidsmarktknelpunten voor 2001 f 530 miljoen. In de Voorjaarsnota stond echter bij ditzelfde punt voor 2001 f 570 miljoen. Wordt het verschil verklaard door het eenmalige bedrag van f 40 miljoen voor het opvangen van het tekort van het vervangingsfonds? (pag. 4)

Ja, het verschil van f 40 miljoen wordt verklaard door het tekort van het vervangingsfonds.

19.

De eenmalige 'extra 'f 200 miljoen in 2001 voor po/vo voor materiële bekostiging po/vo kunnen scholen ook besteden aan ict en vervanging lesmateriaal door de invoering van de euro. In hoeverre betekent deze keuzemogelijkheid dat scholen die kiezen voor een van de drie opties dan onvoldoende middelen hebben voor de andere twee opties? (pag. 4)

In het voortgezet onderwijs speelt vervanging van het lesmateriaal door de invoering van de euro slechts in beperkte mate, omdat ouders van leerlingen het meeste lesmateriaal betalen. Het eenmalige budget wordt daarmee vooral toegekend ten behoeve van ict en inventaris. De scholen zijn geheel vrij in het besteden van deze middelen en zijn daardoor in staat

accenten te zetten afhankelijk van de specifieke omstandigheden waarin de school verkeert.

Voor het primair onderwijs zijn de bedragen die scholen extra te besteden hebben per doel aangegeven. Voor de onderbouwing daarvan verwijs ik naar mijn brief PO/A/01/23003 van 8 juni 2001 die inmiddels in uw bezit is.

20.

Welke doelen dienen bereikt te worden met de structurele investering van f 40 miljoen voor "diversiteit onderwijsdeelnemers"? Hoeveel vve-plaatsen zullen bijvoorbeeld met deze intensivering worden gerealiseerd? (pag. 4)

Van dit budget zal f 20 miljoen worden aangewend voor voor- en vroegschoolse educatie. Met deze investering zullen 10.000 vve-plaatsen worden gerealiseerd. De overige f 20 miljoen wordt aangewend voor de uitbreiding van de onderwijskansenaanpak naar de G21/100.000+ (dit betreft 32 gemeenten) en overige gemeenten in Nederland.

21.

Zijn de bedragen die nu worden ingezet voor verbetering van de materiële bekostiging voor het basisonderwijs voldoende om de achterstand zoals die werd geconstateerd in de verschillende onderzoeken, zoals het TNO-onderzoek, volledig ingelopen? Welke mate van kostendekkendheid bij de materiële bekostiging wordt nagestreefd? (pag. 4/5)

In de verschillende evaluatieonderzoeken die zijn uitgevoerd ter voorbereiding van het vaststellen van de nieuwe programma's van eisen voor de materiële bekostiging is vastgesteld dat de materiële omstandigheden van scholen niet meer ten volle voldeden aan de eisen die daaraan vandaag de dag gesteld kunnen worden. De inzet van de extra middelen maakt het mogelijk programma's van eisen vast te stellen die beter aan dergelijke eisen voldoen. Het zal daarbij niet mogelijk zijn om aan alle wensen die zijn geformuleerd te voldoen, maar wel om de bekostiging materieel voor de komende jaren op een voldoende niveau te brengen. De kostendekkendheid van de bekostiging materieel is voor en na de aanpassing van de programma's van eisen 100%.

22.

Een aantal knelpunten als uitvloeisel van de Cultuurnota vraagt nog om een oplossing, zoals de frictiekosten en aangetekende bezwaarschriften. Is naar verwachting het gereserveerde bedrag voor frictiekosten voldoende gezien de signalen dat er een fors aantal bezwaarschriften is ingediend? Worden de kosten om bezwaarschriftenprocedures te voorkomen

ook onder frictiekosten gerekend en om hoeveel geld gaat het dan? Als het niet uit de frictiekosten betaald wordt, waaruit wordt het dan wel betaald? Kan hierop een nadere toelichting worden gegeven? (pag. 5)

Frictiekosten betreffen kosten voor het zorgvuldig beëindigen van subsidies op grond van de besluiten in de Tweede Kamer over de Cultuurnota 2001-2004 in november 2000. De frictiekosten zijn geraamd op grond van ervaringen. Voor frictiekosten is vanaf 2001 t/m 2004 circa f 60 miljoen gereserveerd. De financiering hiervan geschiedt o.a. uit onderuitputting 2000, prijsbijstelling 2001 en Voorjaarsnota 2001.

T.a.v. de bezwaarschriftenprocedure het volgende. Er worden geen kosten geraamd om bezwaarschriften te voorkomen. Mocht een beslissing of bezwaar voor bezwaarde positief uitvallen, in die zin dat alsnog (meer) subsidie wordt verleend, dan zal dit binnen de cultuurbegroting opgevangen moeten worden.

23.

Voor het bve-veld zal extra geld beschikbaar komen voor onder meer leer-werktrajecten, examinering en maatregelen gericht op meer doorstroom en rendement. Kan de exacte verdeling worden aangegeven? (pag. 5)

Voor de examinering is in 2001 f 25,0 miljoen beschikbaar (motie Cornielje bij begroting 2001). Deze middelen zullen gericht voor verbetering van de kwaliteit van de examinering worden ingezet. De gelden voor verbetering doorstroom en rendement, maar ook gericht op de kwaliteit van de beroepspraktijkvorming, zullen via twee impuls-regelingen aan de bve-sector ter beschikking worden gesteld. Hierin wordt in budgettaire zin geen onderverdeling aangebracht tussen de verschillende onderwerpen. Dit in vervolg op de impulsregelingen 2001 voor de onderwijsinstellingen en de landelijke organen beroepsonderwijs.

24.

Kan de regering het doel, vorm en inhoud van de kenniskringen uitleggen?(pag. 5)

Kenniskringen en lectoren zijn bedoeld om kennisoverdracht en -verspreiding, kenniscirculatie en kennisontwikkeling in en vanuit het hbo te verstevigen om daarmee een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van leraren en het onderwijs. Lectoren zijn hooggekwalificeerde professionals die ruime ervaring hebben met onderwijs en onderzoek op een bepaald (vak)gebied en door hun prestaties een groot gezag genieten

als deskundige. De gedachte is deze lectoraten te zien als centrumfunctie in te vormen kenniskringen, waarin naast de lector ook andere docenten deelnemen. Binnen deze kenniskringen wordt de inhoudelijke expertise op een bepaald (vak)gebied gebundeld en verder ontwikkeld.

Met de Vereniging van hogescholen zijn afspraken in voorbereiding waarbij voor 2004 een inspanningsverplichting wordt geformuleerd om invulling te geven aan deze doelstellingen; onderwerp van deze afspraken zijn ook de monitoring en verantwoording en de conclusies die getrokken kunnen worden indien de afgesproken doelen niet gerealiseerd worden. Belangrijke indicatoren zijn in verband met deze inspanningsverplichting het verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs en het vergroten van de externe oriëntatie van het hbo richting het bedrijfsleven. De Vereniging van hogescholen heeft een Stichting Kennisontwikkeling hbo ingesteld om te bevorderen dat de afzonderlijke hogescholen met dit perspectief voor ogen kenniskringen creëren en lectoren aanstellen.

25.

Welke extra doorgroei vanuit het beroepsonderwijs naar de arbeidsmarkt wordt nagestreefd? (pag. 5)

De extra doorgroei is de beoogde kwalificatiewinst. Deze valt te realiseren door meer jongeren gediplomeerd het beroepsonderwijs te laten verlaten en door meer jongeren te laten doorstromen naar een hoger niveau van beroepsonderwijs. De investeringen in het beroepsonderwijs zullen in hun samenhang op termijn leiden tot meer kwalificatiewinst.

26.

Waarom krijgt het wetenschappelijk onderwijs geen middelen uit de eindejaarsmarge van OCenW over 2000?

Zie het antwoord op vraag 29.

27.

Is er incidenteel extra geld op het terrein van genomics conform de aanbeveling van de Commissie Wijffels?(pag. 6)

Het bedoelde incidentele extra geld maakt deel uit van de financiering van een genomics-impuls, waarvan het volledige beeld zal worden geschetst in het binnenkort uit te brengen kabinetsstandpunt op het rapport van de commissie Wijffels.

28.

In de Voorjaarsnota staat op blz. 22 in de tabel eenmalig f 50 miljoen begroot voor 2001 voor genomics. In dit

wijzigingsvoorstel op de onderwijsbegroting staat dat bedrag ook genoemd, maar er staat bij dat f 40 miljoen wordt gedekt uit bijdragen van andere ministeries. Betekent dit dan niet dat OCenW 'slechts' f 10 miljoen uitgeeft aan genomics? (pag. 6)

Nee. Naast de extra bijdrage van 5 x f 10 miljoen die vijf ministeries (OCenW, EZ, LNV, VWS, VROM) in 2001 voor genomics hebben uitgetrokken is uit de OCenW-begroting structureel f 25 miljoen aan de begroting van NWO toegevoegd. Dit bedrag is voor genomics bestemd. Het volledige beeld van de financiering van een genomics-impuls zal worden geschetst in het binnenkort uit te brengen kabinetsstandpunt op het rapport van de commissie Wijffels.

29.

Hoe verhoudt de toebedeling van de eindejaarsmarge in 2001 zich tot de oorzaken in 2000? Op grond van welke criteria wordt de eindejaarsmarge verdeeld. Waarom krijgen de hoofdbeleidsterreinen wo, owb en studiefinanciering hier niets van? Zijn er al beleidsterreinen waar nu al duidelijk is dat besteding van de beschikbare middelen in 2001 niet volledig zal worden gerealiseerd?(pag. 6/8)

De bedragen die middels de eindejaarsmarge van 2000 naar 2001 worden geschoven hebben een directe relatie met 2000. Het gaat hier om bedragen die in 2000 niet meer rechtmatig konden worden besteed omdat bijvoorbeeld regelgeving nog niet gereed was of omdat de plannen door instellingen nog moesten worden afgerond. Schuiven middels de eindejaarsmarge voorkomt het zogenaamde "wegzetten" van middelen vanwege het naderen van de arbitraire jaargrens en het kasstelsel van de overheid. De middelen blijven bestemd voor het doel waarvoor het oorspronkelijk bestemd was.

Dat wo, owb en sfb geen eindejaarsmarge toegedeeld krijgen hangt samen met het feit dat zich op deze terreinen geen vertraging van dit type heeft voorgedaan.

Voor 2001 houd ik rekening met een taakstellende onderuitputting van maximaal f 100 miljoen. Dit bedrag moet in de loop van het jaar nog worden ingevuld (zie ook pag. 59 en 60 van de 1^e suppletore wet).

30.

In het primair onderwijs leidde een lagere leerlingenraming tot een meevaller van f 14 miljoen. Kan de regering aangeven om hoeveel leerlingen minder het hier gaat? (pag. 7)

In de oorspronkelijk aan u aangeboden suppletore begroting is abusievelijk aangegeven dat in het primair onderwijs een lagere leerlingenraming tot een meevaller van f 14 miljoen heeft geleid. In de nota van verbetering (27 778, nr. 4) is dit gecorrigeerd. Het gaat derhalve om een hogere leerlingenraming die tot een tegenvaller van f 14 miljoen heeft geleid.

31.

Kan de regering aangeven wat precies bedoeld wordt met de volgende zin?

"Daarnaast leidt de verwachte doorwerking van de verschillen tussen ramingen en realisaties van de componenten voor de gemiddelde personeelslasten (de incidentele loonsomcomponent 2000 en realisatieverschillen toelagen en kortingen) tot een meevaller van f 28,0 miljoen" (pag. 7)

Zie het antwoord op vraag 32.

32.

Kan de regering aangeven waarom de verwachte doorwerking van de verschillen tussen ramingen en realisaties van de componenten voor de gemiddelde personeelslasten (de incidentele loonsomcomponent 2000 en realisatieverschillen toelagen en kortingen) tot een meevaller van f 28 miljoen gulden hebben geleid? Wat is hiervan de oorzaak? (pag. 7)

Deze meevaller van f 28 miljoen in het primair onderwijs wordt veroorzaakt door een daling van de gemiddelde personeelslasten als gevolg van een verjonging die samenhangt met een uitbreiding van het personeelsbestand. Dit heeft een dempend effect op de incidentele looncomponent.

33.

Wat is volgens de regering de oorzaak van het dalend aantal hbo-studenten? Is er volgens de regering een verband tussen het dalend aantal hbo-studenten en het stijgend aantal studenten in het wetenschappelijk onderwijs? (pag. 7)

Het aantal hbo-studenten daalt momenteel niet, alleen is de stijging minder groot dan verwacht. Dit heeft diverse oorzaken. Zo is het aantal hbo-studenten in 2000/01 wat lager dan verwacht, vanwege het feit dat er iets meer uitstroom zonder diploma heeft plaatsgevonden. Dit zou kunnen samenhangen met de momenteel zeer krappe arbeidsmarkt, waardoor studenten wellicht iets meer geneigd zijn om hun studie te staken. Daarnaast liggen de nieuw geraamde aantallen hbo-studenten wat lager doordat de daling in de aantallen havo-leerlingen nog wat sterker blijkt dan eerder was

verwacht.

Er is geen verband tussen de mutaties in de studentenaantallen van het hoger beroepsonderwijs en het wetenschappelijk onderwijs. Zie het antwoord op vraag 34 voor een toelichting op de mutatie bij wetenschappelijk onderwijs.

34.

Wat is volgens de regering de oorzaak van de stijging van het aantal studenten dat een wetenschappelijke opleiding volgt? (pag. 7)

De stijging van het aantal studenten in het wetenschappelijk onderwijs is iets groter dan eerder was geraamd, doordat het aantal in 2000/01 getelde studenten iets hoger was dan verwacht en nu doorwerkt in de nieuwe raming. Daarnaast is de geraamde ontwikkeling van de aantallen wo-studenten nu iets hoger, doordat in de raming nu rekening is gehouden met de verlenging van de opleidingsduur in een aantal bèta-studierichtingen.

35.

Met welk bedrag per student worden de hbo-instellingen nu gekort voor de lager ingeschatte ramingen (minder meer studenten)? Op grond waarvan is deze berekening gemaakt? Met welk bedrag per student vond bij de begroting de verhoging van het budget plaats en op grond van welke berekening? (pag. 7)

Uit de nieuwste inzichten in de studentenontwikkeling hbo is gebleken dat de instroom van studenten in het studiejaar 2000/2001 lager is uitgevallen dan verondersteld in de begroting 2001. Daarnaast is de uitval van studenten in met name de eerste jaren van de studie toegenomen. Als gevolg hiervan is de verwachting dat de studentenaantallen in het studiejaar 2001/2002 circa 8000 lager liggen dan verondersteld in de begroting 2001. Bij de berekening van de consequenties voor het hbo-budget is uitgegaan van een gemiddelde prijs van f 9.700 voor een voltijdstudent en f 5.100 voor een deeltijdstudent.

Bij de berekening van de consequenties voor de begroting 2001 van de stijgende studentenaantallen zijn dezelfde prijzen gehanteerd voor voltijd- en deeltijdstudenten.

Overigens heb ik na overleg met de HBO-raad besloten om tijdelijk een deel van de extra middelen, die aan het hoger beroepsonderwijs beschikbaar waren gesteld voor de Beroepskolom en arbeidsmarktknelpunten, in te zetten om bedrijfsvoeringsrisico's bij hbo-instellingen als gevolg van de budgetverlaging samenhangend met de dalende studentenaantallen weg te nemen. Hierover zal ik de Tweede Kamer in de begroting 2002 en de tweede suppletore begroting

2001 nader informeren.

36.

De afgelopen jaren hebben de hbo-instellingen gewerkt met meer studenten bij een gelijkblijvend budget. Op welke wijze motiveert de regering dat, nu er voor de eerste keer mindergroei is dan verwacht, er direct wordt gekort zonder dat er een duidelijke nulsituatie is vastgesteld?(pag. 7)

Sinds de begroting 1999 (de eerste begroting onder mijn verantwoordelijkheid als minister van OCenW) hebben de nieuwe inzichten in de studentenontwikkeling in het hoger beroepsonderwijs telkenmale geleid tot een bijstelling van het hbo-budget. Aangezien tot en met de begroting 2001 steeds sprake was van een verwachte stijging van de aantallen is het hbo-budget in de meerjarenraming dan ook fors opgehoogd. In bijgaande tabel vindt u de bijstellingen vanaf de begroting 1999 tot en met de begroting 2001.

(bedragen x f 1 miljoen)					
Mutaties studentenvolume	2000	2001	2002	2003	2004
Begroting 1999	23,0	55,0	52,0	49,0	46,0
Begroting 2000	33,1	63,0	73,0	84,0	92,0
Begroting 2001	52,0	159,9	241,0	282,1	284,1
Totaal	108,1	277,9	366,0	415,1	422,1

37.

Bij het hbo is er door dalende studentenaantallen een meevaller van f 61,0 miljoen. Heeft de dalende studentenaantallen consequenties voor de hbo-instellingen?

Als gevolg van de lagere studentenaantallen daalt het voor alle hbo-instellingen beschikbare lumpsum budget op artikel 21.01 in 2001 met f 61 miljoen. Aangezien individuele instellingen bij het opstellen van hun begroting over 2001 geen rekening hebben gehouden met deze verlaging van het budget, heb ik - na overleg met de HBO-raad - besloten een deel van de middelen, die in 2001 in eerste instantie beschikbaar waren gesteld voor arbeidsmarktknelpunten en de Beroepskolom, toe te voegen aan de lumpsum van de instellingen.

38.

Kan de volgende zinsnede nader worden toegelicht: "Door kaseffecten komen bij vo de gemiddelde personeelsslsten f 3 miljoen hoger uit"? (pag. 7)

Het budget voor 2001 is destijds verlaagd met f 20 miljoen in verband met het vertraagd doorwerken van de loonbijstellingen uit de cao 2000-2002 (zie de toelichting onder 2.2 op blz. 183 van de begroting 2001). Uit nadere gegevens is gebleken, dat de vertraagde doorwerking een budgettair effect had van f 17 miljoen, derhalve een bijstelling van +f 3 miljoen.

39.

Kloppen de bedragen van f 14 miljoen genoemd in tabel 2.4 onder primair onderwijs en beroepsonderwijs en volwasseneneducatie wel met de onder de tabel gegeven toelichting? (pag. 7)

Het bedrag en de toelichting bij primair onderwijs stemmen niet met elkaar overeen. Dit is rechtgezet bij nota van verbetering (27 778 nr. 4).

Het bij beroepsonderwijs en volwasseneneducatie genoemd bedrag van f 14 miljoen en de toelichting stemmen met elkaar overeen. Zie hiervoor ook de toelichting op pag. 35 van de memorie van toelichting bij de eerste suppletore begroting (27 778 nr. 2) onder 2.2.

40.

Waar zijn de nu gewijzigde volumeramingen op gebaseerd? Kan worden uitgelegd welke problemen er zijn met betrekking tot volumeramingen? Worden er activiteiten ontplooid ter verbetering? (pag. 7)

De volumeramingen zijn gebaseerd op de rapportage Referentieraming 2001. Dit is een interne OCenW-publicatie, die binnenkort op aanvraag beschikbaar is. Ieder jaar wordt een nieuwe leerlingen- en studentenraming onder de naam Referentieraming door OCenW geproduceerd.

Het onderliggende ramingsmodel is een leerlingen-stroommodel, waarin gemodelleerd is in welke mate leerlingen/studenten het Nederlandse onderwijs instromen, doorstromen naar vervolgoopleidingen en tenslotte het onderwijs verlaten. De invoer van dit model bestaat behalve uit getelde aantallen leerlingen ook uit leerlingenstroomgegevens en gegevens uit de CBS-bevolkingsprognose.

Er zijn geen grote problemen die voortkomen uit het huidige ramingsmodel. Wel kunnen zich jaarlijks onverwachte ontwikkelingen voordoen als gevolg van gewijzigd keuzegedrag van leerlingen/studenten.

De raming wordt jaarlijks extern getoetst door de Adviescommissie Leerlingen- en Studentenramingen (ALS), waarin vertegenwoordigers van CBS, SCP, CPB, ROA, en enkele vertegenwoordigers vanuit het onderwijsveld een oordeel geven over de huidige methodiek en informatiebasis. Ook de ALS verwacht dat de huidige methodiek nog slechts in beperkte mate te verbeteren is. Mede op verzoek van de ALS, zal de zoektocht naar mogelijke verbeteringen in het ramingsmodel worden voortgezet. Daarbij is mede gelet op de recente ontwikkelingen het ramingsmodel voor het hoger onderwijs een extra aandachtspunt.

41.

Kan de regering toelichten welke amendementen tot de verhoging van het budget bij "de overige programma uitgaven" met f 6 miljoen hebben geleid? (pag. 8)

Er is voor f 51 miljoen aan amendementen door de Kamer aangenomen. Hiervan is f 45 miljoen door eigen middelen gedekt en f 6 miljoen generaal.

De amendementen waren:

- Nr.15: nieuw landelijk examensysteem 25 miljoen
- Nr.16: herinrichting fin. zorg 10 miljoen
- Nr.17: klasseassistenten 5 miljoen
- Nr.19: schoonmaakkosten 10 miljoen
- Nr.20: APASIA-programma 1 miljoen

42.

Wat is de oorzaak van de verlaging van de centraal beheerde middelen met een bedrag van f 3,1 miljoen bij de centraal beheerde middelen? (pag. 8)

De dekking uit de centraal beheerde middelen houdt verband met een klein restant bij het sluitend maken van de begroting.

43.

In verband met een positief resultaat 2000 op artikel 17.10 is f 20,8 miljoen doorgeschoven van 2000 naar 2001. Een aanzienlijk deel van dit bedrag zal worden gebruikt ter financiering van uitgestelde activiteiten. Kan de regering aangeven hoeveel een aanzienlijk deel is en om welke uitgestelde activiteiten het gaat? (pag. 10)

Vanwege een gebrek aan specialistische capaciteit voor activiteiten op het gebied van ict en telematica zijn een aantal van die activiteiten noodgedwongen uitgesteld. Het betreft hier onder meer de vervanging van servers, voorgenomen upgrades van software en de beoordeling van de geschiktheid daarvoor van de aanwezige hardware, implementatie van de vernieuwde firewall, koppelingen tussen de diverse intranetten van OCenW en werkzaamheden in het kader van de rijksoverheidsadresgids.

Bij het cultuurverandertraject 'Sprong' binnen het bestuursdepartement was naar bleek in 2000 het tempo te ambitieus opgezet ten opzichte van de daadwerkelijke implementatie in de lijnorganisatie. Daardoor leiden concrete plannen op het gebied van organisatieontwikkeling, leiderschap en HRM pas dit jaar tot uitgaven.

Voor een verrekening van de fiscale aftrek voor scholingskosten met de Belastingdienst en voor facturen van onderzoeken die na de jaarafsluiting zijn ontvangen is via een intertemporele compensatie een bedrag overgeboekt naar het volgende begrotingsjaar.

Zoals vermeld in het Financieel Jaarverslag 2000 ligt de invoering van de EURO goed op schema. Voor een aantal organisatieonderdelen zijn de daadwerkelijke aanpassingen van de administratieve-organisatie en informatiesystemen verschoven naar 2001. Dit heeft ertoe geleid dat de kosten verbonden aan de personele inzet voor de invoering en control met een intertemporele compensatie eveneens naar 2001 zijn verschoven.

OCenW heeft gekozen voor een nieuwe vereenvoudigde financiële administratie. De onderdelen 'hoofdadministratie' en

'apparaatskosten' zijn per 1 januari 2001 ingevoerd. De verschuiving van het budget is bedoeld voor de voorbereiding van de administratie van de programmakosten (instellingsgebonden onderwijsbekostiging en cultuur) en de invoering van het administratieonderdeel 'budgetstanden'.

Ten slotte zijn een aantal voorlichtingsactiviteiten doorgeschoven naar 2001. Het betreft een aantal roulementen van tv-spotjes over de lerarencampagne, een vertraging bij de ontwikkeling van de internetsite voortijdig schoolverlaten als gevolg van het Europees aanbestedingstraject en de activiteiten rond de ontwikkeling van de nieuwe huisstijl. In totaal is hiermee een bedrag gemoeid van f 8,0 miljoen.

44.

Hoeveel was er in 2000 ingeboekt voor de groei van de werkzaamheden bij de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB)? Waarom is kennelijk f 1,2 miljoen in 2000 niet tot besteding gekomen? Hoe valt dit te verklaren gezien de drukke werkzaamheden van de dienst? (pagina 10)

In het jaar 2000 was een totaal bedrag van f 1,3 miljoen ingeboekt voor de groei van de werkzaamheden bij de ROB en beschikbaar kwam uit de fondsenreserves cultuur. Daarvan is in 2000 een bedrag van f 1,2 miljoen doorgeschoven naar 2001 omdat de knelpunten ROB zich vooral in 2001 bleken voor te doen.

45.

Wat zijn de eindejaarsmarges van de directies van het bestuursdepartement? Kan de regering uitleggen hoe dit in zijn werk gaat? (pag. 10)

Bij het bestuursdepartement krijgen directies en eenheden jaarlijks een lumpsum budget toegewezen waaruit zij de loonkosten en de materiële uitgaven van het personeel moeten bekostigen. Uitgangspunten hierbij zijn integraal management, goed huisvaderschap en verantwoording. Een instrument om met dit budget bedrijfsmatig om te gaan, is de eindejaarsmarge. Bij minder uitgaven op het lumpsum budget geldt dat een eindejaarsmarge van maximaal 5% van het lumpsumbudget van het afgelopen jaar wordt toegevoegd aan het nieuwe jaar. Meeruitgaven worden als negatieve eindejaarsmarge in mindering gebracht op het lumpsum budget in het nieuwe jaar. Op deze wijze kunnen directies meer bedrijfsmatig werken en wordt voorkomen dat onderuitputting aan het einde van het jaar leidt tot het onnodig versneld doen van uitgaven binnen dat betreffend kasjaar.

46.

Wat is volgens de regering de oorzaak van de hogere uitgaven op het personele artikel en het verzorgingsartikel? (pag. 11)

Het personele artikel is verhoogd met f 132,1 miljoen. Dit bedrag is als volgt toegelicht op pagina 27 en 28 van de 1e suppletore begroting:

- een bijstelling op de aanvullende posten van f 39,8 miljoen heeft betrekking op budgetten voor loon- en prijsbijstellingen;
- een desaldering van f 2,4 miljoen (een gelijktijdige verhoging van het uitgaven- en het ontvangstenartikel);
- er hebben interne overboekingen plaatsgevonden tot een bedrag van -/- f. 4,0 miljoen;
- de gemiddelde personeelslasten (op basis van realisatiecijfers 2000) zijn bijgesteld met -f 28,0 miljoen;
- de leerlingentelling van 1 oktober 2000 heeft geleid tot een mutatie van f 12,9 miljoen;
- beleidsmatig is er f 40 miljoen gemuteerd ten behoeve van de budgetten voor onderwijskansen en voor- en vroegschoolse educatie;
- uitvoering van beleid heeft ertoe geleid dat via toevoeging van de eindejaarsmarge f 10 miljoen in 2001 in plaats van in 2000 zal worden uitgegeven;
- in het kader van de deregulering en de vereenvoudiging van de regelgeving is f 19 miljoen aan het budget toegevoegd en
- voor het opvangen van het tekort van het vervangingsfonds is éénmalig f 40 miljoen aan het personele artikel toegevoegd.

Het artikel onderwijsverzorging is verhoogd met f 8,2 miljoen. Dit bedrag is als volgt toegelicht op pagina 30 van de 1e suppletore begroting:

het betreft hier een bijstelling uit aanvullende posten die betrekking heeft op budgetten voor loon- en prijsbijstelling en een herverdeling over de verschillende artikelen binnen primair onderwijs van de cao-middelen 2000 - 2002 en de incidentele loonsom.

47.

Kan de regering aangeven wat er precies valt onder de "aanvullende post" (f 87,3 miljoen)? (pag. 13)

Via de aanvullende post zijn de middelen voor loonbijstelling (f 42,5 miljoen) en prijsbijstelling (f 44,8 miljoen) aan de bve-begroting toegevoegd.

48.

Kan de meevaller cursusgeld van f 8,7 miljoen nader verklaard worden? (pag. 13)

In 2000 bleek de daadwerkelijke inhouding van het cursusgeld hoger dan de geraamde inhouding. Het ramingsmodel cursusgeldinhouding is daarom herijkt op basis van deze inzichten. Aangezien de cursusgeldinhouding in mindering wordt gebracht op de bekostiging, leidt dit tot een meevaller voor de begroting van bve.

49.

Wat is de reden van de verhoging van de uitgaven met een bedrag van f 55 miljoen? Waar wordt dit bedrag voor ingezet? (pag. 13)

Eén van de beleidsimpulsen 2001 is het investeren in beroepsonderwijs. Deze impulsen worden toegelicht in par. 2.2. Het aandeel van de bve-sector in deze impuls in 2001 is f 55 miljoen.

50.

Kan het doel van de versterking van de beroepskolom met f 62,5 miljoen verduidelijkt worden? (pag. 14)

De belangrijkste doelstelling van de extra middelen die in 2001 voor het hoger beroepsonderwijs beschikbaar worden gesteld in het kader van de beroepskolom is het realiseren van kwalificatiewinst. Door het realiseren van een betere aansluiting tussen het mbo en het hbo moeten meer studenten aan een studie in het hoger beroepsonderwijs beginnen en zal ook de uitval van studenten met een mbo-vooropleiding in het hbo moeten verminderen. Op dit ogenblik worden hierover in de Stuurgroep impuls beroepsonderwijs en scholing, waarin de rijksoverheid, instellingen voor beroepsonderwijs en sociale partners samenwerken, nadere afspraken gemaakt. Een deel van de extra middelen in 2001 voor het hoger beroepsonderwijs zal worden ingezet met als doel bedrijfsvoeringsrisico's bij hbo-instellingen als gevolg van de budgetverlaging samenhangend met de dalende studentenaantallen weg te nemen.

51.

De Voorjaarsnota laat een meevaller zien in wachtgelduitgaven. Kan de regering toelichten hoeveel mensen/fte minder er in de wachtgelduitkering zitten? (pag. 15)

De verantwoordelijkheid voor wachtgelden en de bijbehorende budgetten is vanaf 1992 overgeheveld naar de universiteiten. Deze dragen vanaf dat moment de verantwoordelijkheid met betrekking tot de wachtgelden. Naar aanleiding van de Wet OOW hebben inmiddels alle universiteiten per 1 januari 2001 de uitvoeringsorganisatie USZO ingeschakeld voor de uitkering van

de wachtgelden. Uit signalen die ik van USZO heb ontvangen is een trend waar te nemen op basis waarvan de wachtgelduitgave indicatief is aangepast.

52.

Hoe kunnen de arbeidsvoorwaarden structureel worden verbeterd met eenmalig f 26,4 miljoen voor de sector wetenschappelijk onderwijs voor de aanbevelingen uit het rapport Van Rijn? Kan de regering ook aangeven welke arbeidsmarktknelpunten met het bedrag van f 26,4 miljoen in het wetenschappelijk onderwijs worden opgelost? (pag. 15)

Het bedrag van f 26,4 miljoen is niet eenmalig maar wordt structureel toegekend aan de universiteiten voor de verbetering van de arbeidsvoorwaarden.

Het betreft de arbeidsmarktknelpunten in het wetenschappelijk onderwijs die in het rapport van de commissie Van Rijn zijn genoemd. Deze knelpunten zijn eerder geïnventariseerd in het in 2000 gepubliceerde onderzoeksrapport *Talent voor de toekomst, toekomst voor talent* van mevrouw dr. B.E. van Vucht Tijssen. De geboden structurele middelen leveren een bijdrage aan het oplossen van deze knelpunten. Het gaat met name om maatregelen gericht op de verbetering van de doorstroom van talentvolle wetenschappers, op verbetering van het financiële - en loopbaanperspectief van jonge onderzoekers en om maatregelen voor kinderopvang.

53.

Wat is de reden dat de uitgaven van internationale onderzoekinstellingen, de impuls voor het vernieuwingsfonds, de stelselwijziging huisvesting en de financiering van Stichting WeTeN nog niet zijn vastgelegd? Op welke termijn wordt dit vastgelegd? (pag. 16)

Eind 2000 waren de definitieve toekenningen door administratieve redenen nog niet afgerond. Deze uitgaven zijn inmiddels geheel vastgelegd.

54.

De beleidsmatige verhoging van f 6,1 miljoen betreft een kasschuif van 2000 naar 2001 om nog lopende oude beroepen van de huisvesting in het nieuwe jaar te kunnen afwikkelen. Om welke oude beroepen van huisvesting gaat het? Welk bedrag moet er in het nieuwe jaar nog worden afgewikkeld? (pag. 16)

De oude beroepen huisvesting betreffen huurkwesties van het Hanze College te Zwolle, De Factor te Zwolle, De Rooi Pannen te Tilburg en een verbouwing sinvestering van het Twents MBO College te Hengelo. Het bedrag dat in 2001 wordt afgewikkeld is afhankelijk van rechterlijke uitspraken of mogelijke regelingen door schikking.

55.

Uit welke uitgave bestaat de verhoging van het budget 2001 voor studiefinanciering in verband met een aanpassing van de raming 2001 van de niet-relevante uitgaven (f 274,3 miljoen)? Kan per post worden aangegeven welk bedrag hiermee gemoeid is en kan per post worden aangegeven of deze uitgaven te voorzien waren? (pag. 17)

De technische mutaties op de raming voor het jaar 2001 bedragen in totaal f 274,3 miljoen. Deze mutaties worden nader toegelicht in deel D van de Memorie van toelichting bij artikel 25.01 (vanaf pagina 50)

Uit deze toelichting blijkt dat de aanpassing van de raming van de niet-relevante uitgaven daar een onderdeel van is, en in totaal f 115,9 miljoen bedraagt. Deze bestaat uit enerzijds f 155 miljoen meer uitgaven omdat meer geleend wordt dan in de oorspronkelijke raming verondersteld was en anderzijds een verlaging van de niet-relevante prestatiebeurs uitgaven van f 40 miljoen.

Het toenemen van het rentedragend lenen met f 155 miljoen wordt deels veroorzaakt door een verhoging van het normbudget en deels door een toename van het aantal studenten dat leent in de drie jaar na afloop van hun basisbeursrechten. Deze beide ontwikkelingen waren wel te voorzien, en zijn ten onrechte niet volledig meegenomen in de raming. Daarnaast zijn er ook autonome ontwikkelingen in het rentedragend lenen, die niet te voorzien waren.

56.

De autonome mutaties bedragen in totaal f 381,4 miljoen. Dit betreft het saldo van aanpassingen van het budget 2001 voor studiefinanciering inzake het leerlingenvolume en diversen en een kasschuif voor de OV-kaart van 2002 naar 2001. Kan de

regering aangeven wat het bedrag per genoemde post is? (pag. 17)

De autonome mutaties op de raming voor het jaar 2001 bedragen in totaal f 381,4 miljoen. Deze mutaties worden nader toegelicht in deel D van de Memorie van toelichting bij artikel 25.01 (vanaf pagina 50).

Zoals uit de daar gegeven toelichting blijkt, betreft de aanpassing van het budget voor leerlingenvolume -f 17,8 miljoen, voor de kasschuif ov-kaart f 485 miljoen, en voor diverse overige ontwikkelingen (inclusief een verschil op de prijsbijstelling) -f 85,8 miljoen.

57.

Kan de regering de bedragen van de loonbijstelling contractloonontwikkeling (f 947 miljoen) en het bedrag van f 498 miljoen aan beleidsmatige mutaties nader toelichten en daarbij een relatie leggen met de bestemming van de bedragen. Kan de regering hierbij tevens aangeven of die bedragen toereikend zijn gelet op de bestemmingen? (pag. 18)

De middelen voor de contractloonstijging bij de beleidsterreinen po, vo en bve zijn centraal geparkeerd in afwachting van een akkoord met de werkgevers en vakcentrales over een verlenging van de cao. Nu er een akkoord over de verlengde cao is bereikt, zullen de loonbijstellingsmiddelen naar de artikelen van po, vo en bve overgeboekt worden. De beleidsmatige mutaties hebben ten eerste betrekking op intertemporele compensaties (voor ict, internationaal beleid en het Vervangingsfonds). Hiernaast betreft dit de middelen voor arbeidsmarktknelpunten voor het primair en het voortgezet onderwijs en voor de bve-sector. De financiële vertaalslag vindt plaats in de begroting 2002. De bedragen worden toereikend geacht.

58.

In hoeverre wijkt de voorgenomen raming qua aantallen deelnemers aan het flankerend beleid WIK af van de - inmiddels bijgestelde - ramingen? (pag. 19)

Bij de inwerkingtreding van de WIK zijn wel ramingen gemaakt van het aantal WIK deelnemers maar niet van het aantal deelnemers aan het flankerend beleid. Uit de mij thans ter beschikking staande gegevens blijkt dat in de periode tot medio 2000 van de circa 5700 deelnemers aan de WIK er circa 3900 een beroep hebben gedaan op het flankerend beleid. In circa 2700 gevallen werd dit beroep gehonoreerd.

59.

Waarom presenteert de regering geen voornemens ten aanzien van de verbetering van de arbeidsvoorwaarden in de kunstensector zoals werd verzocht in de motie van Rosenmöller, Melkert en De Graaf van 21 september 2000? (pag. 19)

Zie het antwoord op vraag 60.

60.

Welke mogelijkheden ziet de regering om de door sociale partners en door staatssecretaris Van der Ploeg onderschreven aanbevelingen uit het rapport van Cap Gemini/Ernst & Young (15 maart 2001) uit te voeren? Hoe komt de regering tegemoet aan het verzoek van de Kamer om dit bij de Voorjaarsnota 2001 te regelen? (pagina 19)

Het kabinet heeft in het kader van de Voorjaarsnota niet de middelen vrij kunnen maken die nodig zijn om de resultaten van het Cap Gemini rapport in volle omvang te honoreren. Dit impliceert dat hierin prioriteiten dienen te worden gesteld. Alvorens hierover besluiten te nemen zal ik hierover met de mede-opdrachtgevers van het rapport, i.c. de sociale partners, overleg voeren.

61.

Welke mogelijkheden ziet de regering om alsnog het noodzakelijke geld uit te trekken voor de verbetering van arbeidsvoorwaarden van uitvoerenden en zakelijke leiding bij ensembles, zoals de Nederlandse Bachvereniging? (pag. 19)

Over de te stellen prioriteiten binnen de aanbevelingen van het rapport Cap Gemini/Ernst & Young moet ik nog een beslissing nemen. Ik wil die nemen na mijn gesprekken met sociale partners, c.q. de medeopdrachtgevers van het rapport.

62.

Waarom ontbreken, ondanks herhaalde toezeggingen van de Staatssecretaris voor Cultuur hierover tijdens de Cultuurnota behandeling, extra gelden voor de fondsen als het Literair Productie en Vertalingenfonds en het Fonds voor de Letteren? Op welke wijze zal de regering alsnog middelen voor de fondsen vrijmaken?b (pag. 19)

Over de wijze waarop middelen worden vrijgemaakt voor het Literair Productie- en Vertalingenfonds en het Fonds voor de Letteren en de hoogte hiervan, wordt u geïnformeerd bij de begrotingsaanbieding 2002 op de derde dinsdag in september 2001.

63.

Wordt in de Voorjaarsnota 2001 invulling gegeven aan motie

27400-12, waarin de regering wordt verzocht een meerjarig perspectief te onderzoeken, gericht op een structurele verhoging van het huidige budget? Zo ja, op welke wijze? Zo nee, waarom niet? (pag. 19)

Nee, in de Voorjaarsnota 2001 wordt hier geen invulling aan gegeven. De in het kader van de Voorjaarsnota/kaderbriefbesluitvorming toegekende reeks voor cultuur (f 10 miljoen in 2001 en f 20 miljoen structureel vanaf 2002) biedt geen mogelijkheid om invulling te geven aan deze motie.

64.

Welke projecten worden bedoeld met de projecten die zijn doorgeschoven in de tijd en kan de regering per project aangeven op welke termijn deze projecten gerealiseerd zullen zijn? Kan de regering per project aangeven waarom het project is verschoven in de tijd? Zijn er consequenties verbonden aan deze doorschuifacties zo ja, welke? (pag. 22)

Het belangrijkste project dat is doorgeschoven betreft de reorganisatie van het inspectiepersoneel in het kader van de nota Variëteit en Waarborg. Al het bovenformatieve personeel is ingezet op de - tijdelijke - vacatures voor de integrale bestandsopname. De kosten voor de uitvoering van het sociaal plan worden als gevolg hiervan verschoven tot na afloop van de bestandsopname.

Door het leggen van prioriteit bij de integrale bestandsopname zijn de werkzaamheden voor het onderzoek naar de lerarenopleidingen hoger beroepsonderwijs en de werkzaamheden die voortvloeien uit het ict-contract later gestart dan gepland. De verwachting is dat de werkzaamheden voor beide projecten voor de geplande einddatum, respectievelijk 2002 en 2003, kunnen worden afgerond.

65.

Kan de regering aangeven welke beleidswijzigingen er bedoeld worden onder punt 2.1? Kan per beleidswijziging aangegeven worden wat de kosten van de betreffende wijziging zijn? (pag. 26)

De verhoging van het artikel van de IB-Groep heeft betrekking op een achttal beleidswijzigingen waarvan de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten (WTOS) met een structurele uitvoeringsbedrag van f 6,0 miljoen de grootste is. In totaal bedragen de uitvoeringskosten f 10,0 miljoen. Hiervan wordt de helft, f 5,0 miljoen, nu aan het budget toegevoegd. Het nog resterende bedrag zal intern OCenW

worden doorberekend.

66.

Klopt het dat in het primair onderwijs de formatie wordt toegekend in formatierekeneenheden (fre's) en dat als er een vacature is die niet vervuld kan worden de middelen samenhangend met de ongebruikte fre's terugvloeien naar het ministerie? Waar kan in deze wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota het bedrag teruggevonden worden dat hiermee gemoeid is? (pag. 26/31)

In beginsel klopt de genoemde redenering, met dien verstande dat alleen indien de werkelijke vacatureruimte afwijkt van de in de begroting geraamde vacatureruimte er sprake zal zijn van een begrotingsmutatie.

Het primair onderwijs kent voor de personele bekostiging een declaratiestelsel. De formatie wordt in de vorm van formatierekeneenheden (fre's) toegekend; de betaling vindt plaats op basis van daarop gerealiseerde uitgaven. De niet voor declaratie gebruikte fre's kunnen op een aantal momenten in het jaar door de scholen worden verzilverd om in andere personele uitgaven te kunnen voorzien. Fre's die niet worden verzilverd en waarop geen personeel wordt aangesteld, blijven ongebruikt en dus onbetaald (vacatures). Binnen de raming van het primair onderwijs wordt rekening gehouden met een te verwachten hoeveelheid vacatureruimte (voor deze fre's is dus géén uitgavenbedrag in de begroting opgenomen) onder andere op basis van realisatiecijfers van voorgaande jaren. Gedurende het uitvoeringsjaar wordt duidelijk hoe de geraamde vacatureruimte zich verhoudt tot de werkelijkheid. Wordt een aanzienlijke afwijking geconstateerd, dan zal hiervoor worden gemuteerd. Gebruikelijk is een dergelijke mutatie op te nemen in de slotwet.

67.

Wat in 'de uitvoering van weer samen naar school' heeft er toe geleid dat er in 2000 een budget is overgebleven? Waarom worden er voor 2001 en 2002 tekorten verwacht? (pag. 28)

Zie het antwoord op vraag 69.

68.

Is de regering van mening dat met een eenmalige bijdrage van f 40 miljoen adequaat is? (pag. 28)

Het Vervangingsfonds heeft mede dankzij de eenmalige bijdrage van f 40 miljoen een sluitende begroting voor 2001 bij het ministerie van OCenW kunnen indienen. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de in de laatste maanden van 2000 ingezette trend van een minder hoge groei van de vervangingsuitgaven dan daarvoor. De thans beschikbare gegevens bieden echter voor het Vervangingsfonds nog onvoldoende houvast om de groei lager te ramen, maar het is niet onwaarschijnlijk dat de groei in de vervangingsuitgaven over 2001 lager wordt dan over 2000.

69.

Kunnen de onregelmatigheden in het "kasritme" inzake het Weer Samen Naar School beleid nader worden verklaard. Welke bedragen bleven in 2000 over en welke komt men voor 2001 tekort? (pag. 28)

In totaal is er via de eindejaarsmarge een bedrag van f 10 miljoen aan wsns-middelen van 2000 naar 2001 overgeheveld. Dit bedrag bestaat uit twee componenten:

- In het jaar 2000 is in totaal een bedrag van f 18 miljoen extra beschikbaar gekomen voor de wachtlijstproblematiek. In de toelichting op de financiële verantwoording 2000 (Kamerstukken II, 2000/01, 27700 nr. 17) is aangegeven dat op basis van een in november 2000 gepubliceerde ministeriële regeling in december 2000 een bedrag van f 12 miljoen aan de samenwerkingsverbanden is uitbetaald, en dat in het voorjaar van 2001 een bedrag van f 6 miljoen zal worden uitbetaald. Laatstbedoelde f 6 miljoen is via de eindejaarsmarge doorgeschoven naar 2001.
- Daarnaast is nog eens een bedrag van f 4 miljoen aan reguliere wsns-middelen via de eindejaarsmarge naar 2001 doorgeschoven. Het betreft hier middelen die zijn overgebleven op de reservering voor de overgangsmaatregelen wsns. De uitgaven voor salarisgaranties en aanvullende overgangsformatie zijn achter gebleven bij de verwachting. In het jaar 2001 wordt de via de eindejaarsmarge toegevoegde f 10 miljoen gebruikt voor de uitvoering van algemene en specifieke maatregelen in het plan van aanpak Plaatsingsproblematiek weer samen naar school. Per abuis is in de toelichting opgenomen dat er bij wsns tekorten in 2001 en 2002 zullen optreden. Bedoeld wordt dat zonder de overheveling van deze middelen naar 2001, de activiteiten rond de "Plaatsingsproblematiek weer samen naar school" een beperktere omvang hadden gehad.

70.

Kan de regering aangeven waarom de verplichtingen wel worden verhoogd met een bedrag ad f 141,9 miljoen en dit geen invloed heeft op de kasuitgaven? (pag. 33)

Er is een verschil tussen de hoogte van de kasuitgaven en de verplichtingen in een bepaald jaar, omdat als gevolg van (o.a.) de schooljaarbekostiging niet alleen het huidige kasjaar wordt verplicht maar ook de doorwerking naar het volgende jaar.

71.

Van beleidsterrein 17 wordt f 1,8 miljoen overgeboekt voor onderzoeksbudgetten, wat is de achterliggende reden hiervan? (pag. 36)

Besloten is de decentrale onderzoeksbudgetten over te boeken naar de programma-artikelen. Het aandeel van bve in deze budgetten is f 1,8 miljoen.

72.

Wat is de achterliggende reden dat er een kasschuif 2000 naar 2001 heeft plaatsgevonden van de duale projecten en versterking van de beroepsbegeleidende leerweg. Waarom is het budget niet in 2000 ingezet? (pag. 36)

Algemene oorzaak is het niet tijdig gereed zijn van de benodigde regelgeving. Het uitvoeringsarrangement voor de duale projecten bleek in een laat stadium niet realiseerbaar, waardoor de regelgeving vertraagd is. Versterking van de beroepsbegeleidende leerweg is een ESF-project. Door vertraging bij de totstandkoming van de Nederlandse regelgeving rondom de nieuwe ESF-periode (2000-2006), kon de hierop te baseren OCenW regelgeving niet tijdig gereed komen.

73.

Kan de regering aangeven wat de stand van zaken is m.b.t. het resterende budget van f 1,1 miljoen voor de vernieuwingsactiviteiten van de pabo's? zijn er al projecten gehonoreerd?(pag. 41)

In de brief van 6 juni 2001, kenmerk HBO/AS/2001/18928 is de Tweede Kamer geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de vernieuwingsplannen lerarenopleidingen basisonderwijs. In het rapport "Opleiden doe je samen II" (bijlage bij de brief van 1 juni 2001) heeft de tijdelijke commissie Vernieuwing lerarenopleidingen basisonderwijs advies uitgebracht over de subsidie-aanvragen die op grond van het eerste advies van de commissie van 23 november 2000 zijn

bijgesteld.

74.

'De verplichtingen van de internationale onderzoekinstellingen, de impuls voor het vernieuwingsfonds en de financiering van de Stichting Weten nog niet zijn vastgelegd. Deze verplichtingenruimte is overgeboekt van 2000 naar 2001'. Waarom is dat nog niet vastgelegd? Wat betekent dit verder? (pag. 47)

Eind 2000 waren de definitieve toekenningen door administratieve redenen nog niet afgerond. Deze uitgaven zijn inmiddels geheel vastgelegd.

75.

Is de toename van het aantal rentedragende leningen vooral een gevolg van de toename van de aanvullende beurs die opgenomen wordt als rentedragende lening of lenen studenten meer in de drie jaar nadat hun beursrechten verlopen zijn of wellicht beide? Heeft de regering ook een verklaring voor deze toename? (pag. 51)

De toename wordt door beide onderdelen veroorzaakt. Wel kan worden gesteld dat met het aantal studenten dat leent in de drie jaar nadat hun basisbeursrechten zijn verlopen toeneemt. Immers, met de invoering van de prestatiebeurs in 1996, waarbij de basisbeursrechten zijn beperkt tot de cursusduur, is nu het eerste cohort prestatiebeursstudenten uit hun basisbeursrechten gelopen.

76.

Kan de regering aangeven hoeveel er door studenten geleend wordt als aanvullende beurs die opgenomen wordt als rentedragende lening? En kan de regering aangeven hoeveel er door studenten geleend wordt nadat hun beursrechten zijn verlopen? (pag. 51)

De leenmogelijkheid van studenten bestaat uit het verschil tussen enerzijds het normbedrag en anderzijds het bedrag dat zij aan aanvullende beurs en basisbeurs ontvangen. In de eerste maanden van het jaar hebben ruim 95.000 studenten/deelnemers gebruik gemaakt om rentedragend te lenen. Het gemiddelde leenbedrag per maand bedroeg f 664. Hiervan waren 33.000 studenten die geen recht meer op een basisbeurs hebben. Zij leenden gemiddeld f 805 per maand.

77.

Kan de regering aangeven waar de daling in het aantal aanvullende beurzen voor deelnemers in de beroepsopleidende leerweg door veroorzaakt wordt? (pag. 51)

De verandering van het aantal aanvullende beurzen in de beroepsopleidende leerweg is een autonome ontwikkeling. Duidelijke oorzaken van deze ontwikkeling zijn niet aan te geven.

78.

Wat was de oorzaak van de overschrijding van de apparaatskosten ict in 2000 die het budget van -f 1,6 miljoen veroorzaakten? (pag. 54)

De overschrijding van de apparaatskosten ict wordt veroorzaakt door het inschakelen van externen, dat gedurende het ontwikkelproces van de bevordering ict noodzakelijk bleek. Bij

het inschakelen van de externen is het van belang, dat op geen andere manier in de werkzaamheden kan worden voorzien en dat het gaat om werkzaamheden met een zeer specialistisch karakter. Daarnaast wordt het bij het inhuren van externen van belang geacht dat zij relevante kennis overdragen aan het ministerie. Het ging daarbij vooral om thema- en sectormanagers uit het onderwijsveld en ict professionals. De begroting van de apparaatskosten was aanvankelijk voorzien op de toegekende normatieve omvang. Omdat de kosten tevens betrekking hadden op de uitvoering en de implementatie van het programma ict heeft verrekening van de kosten plaatsgevonden.

79.

Kan de regering uitleggen wat de oorzaak is van de vertraging met betrekking tot het MATRA en het CENESA-II programma? Brengt deze vertraging consequenties met zich mee en zo ja, welke? (pag. 55)

Wat MATRA betreft is er feitelijk geen sprake van een vertraging. Het betreft hier de gelden voor het MATRA/ADEPT programma waarvoor OCenW de gelden eind 2000 van het ministerie van Buitenlandse Zaken heeft ontvangen voor uitgaven die voor het ADEPT-programma in 2001 worden gedaan. De formele vaststelling van het CENESA-II programma heeft eerst plaats kunnen vinden tijdens het werkbezoek aan Zuid-Afrika in het najaar 2000. Overigens is er geen sprake van vertraging want ter wille van de continuïteit in de samenwerking is er een overgangsregeling getroffen van CENESA-I naar CENESA-II.

80.

Op artikel 26.06 (loonbijstelling) wordt f 947 miljoen aan loonbijstelling niet uitgedeeld aan de desbetreffende artikelen. Het betreft de middelen voor po, vo en bve. Waarom zijn de loonbijstellingsmiddelen voor deze sectoren niet uitgedeeld en voor andere sectoren wel? (pag. 56)

De middelen voor de loonbijstelling van de beleidsterreinen po, vo en bve zijn centraal geparkeerd in afwachting van een akkoord met de werkgevers en vakcentrales over een verlenging van de cao. Nu er een akkoord over de verlengde cao is bereikt, zal de loonbijstelling naar de artikelen van po, vo en bve overgeboekt worden.

81.

In de algemene toelichting wordt gesproken van f 40 miljoen aan intensivering voor diversiteit onderwijsdeelnemers, terwijl bij artikel 26.08 onder deze noemer f 468 miljoen aan verplichtingen intensiveringen wordt geboekt. Kan dit verschil worden toegelicht? Kan een onderverdeling van de f 468 miljoen

worden gegeven? Wanneer zullen deze verplichtingen tot uitgaven leiden? (pag. 57)

Over het verplichtingenbedrag van f 468 miljoen is een nota van wijziging verschenen (27778, nr. 3). Het betrof hier de onjuiste administratieve verwerking van de verplichtingenbedragen, die met genoemde nota zijn gecorrigeerd. Zoals ook gemeld in de nota van wijziging hebben deze onjuistheden in de techniek geen gevolgen voor de uitgaven.

82.

Niet alleen wordt f 947 miljoen 'geparkeerd' aan loonbijstelling, ook op artikel 26.08 (centraal beheerde middelen) staan dergelijke bedragen 'geparkeerd': f 468 miljoen voor diversiteit onderwijsdeelnemers, f 116 miljoen van de eindejaarsmarge en f 430 miljoen voor het knelpuntenbeleid arbeidsmarkt. In totaal wordt daarmee f 1.961 miljoen aan verplichtingen nog niet toegedeeld aan de beleidsterreinen, oftewel 36% van de totale intensivering bij Voorjaarsnota. Is de regering in staat na behandeling van de Najaarsnota bijna f 2 miljard in 2001 nog rechtmatig uit te geven? Wanneer stelt de regering de Kamer op de hoogte van de voorgenomen verdeling van deze middelen over de uitgavenartikelen?(pag. 57/58)

Het is zeker mogelijk de middelen rechtmatig en tijdig uit te geven. Wat betreft de f 947 miljoen loonbijstelling en de f 430 miljoen knelpuntenbeleid arbeidsmarkt zal de vertaalslag in de begroting 2002 worden opgenomen.

Voor de f 468 miljoen diversiteit onderwijsdeelnemers verwijs ik naar vraag 81.

De f 116 miljoen eindejaarsmarge is inmiddels ingezet voor met name:

- invoering onderwijsnummer (f 25 miljoen);
- kosten VBTB-operatie (f 10 miljoen);
- leerlinggebonden financiering (f 10 miljoen);
- lerarenbeleid (Maatwerk voor morgen) (f 24 miljoen);
- restant tekort in de begroting (f 42 miljoen).

Deze verdeling zal in de stand Miljoenennota aan de Tweede Kamer worden gepresenteerd.

83.

Kan aangegeven worden bij welke posten de regering onderuitputting verwacht? (pag. 58)

Er wordt op grond van de ervaringen in afgelopen jaren rekening gehouden met een taakstellende onderuitputting van f 100 miljoen. Dit betreft een bedrag dat in de loop van 2001

nog moet worden ingevuld.

84.

De prognose voor asielzoekers in het onderwijs is gestegen hetgeen tot f 19,7 miljoen meer uitgaven leidt.

- a. *Waar is deze prognose op gebaseerd?*
- b. *Kan de regering een overzicht geven van de uitgaven van de afgelopen 4 jaar?*
- c. *Om welke onderwijssector gaat het met name?*
- d. *Gaat het geld rechtstreeks naar de scholen of loopt de geldstroom via het COA.?*

(pag. 59)

- a. Deze prognose is gebaseerd op cijfers van het ministerie van Justitie over de verandering die er per saldo in het aantal asielzoekers optreedt. Deze verandering is afhankelijk van zowel de instroom, doorstroom en uitstroom in het asielzoekers "systeem". Vervolgens is aangenomen dat circa 19% van de asielzoekers leerplichtig is.
- b. Aangezien in de leerlingenadministratie van de instellingen de asielzoekers niet afzonderlijk worden gevolgd, kan ik u hierop geen antwoord geven. Wel worden op dit moment de aannames, in overleg met de ministeries van Justitie en Financiën, bekeken met name vanwege de toename van het aantal alleenstaande minderjarige asielzoekers. Hier speelt de leeftijdsregistratie van asielzoekers een belangrijke rol. Daarnaast worden gegevens gebruikt van de regeling, die geldt voor onderwijs aan asielzoekers in het eerste jaar.
- c. De onderwijssectoren die het met name betreft zijn het primair onderwijs, het voortgezet onderwijs en de beroeps- en volwasseneneducatie.
- d. Het geld gaat bij opvang in het eerste jaar rechtstreeks naar de gemeenten (gemeentelijke onderwijsachterstandenbudgetten en regeling exceptionele toename) en zodra de leerling langer dan een jaar onderwijs volgt via de scholen.

85.

Heeft over de verdeling van de f 10 miljoen in 2001 en f 20 miljoen structureel in 2002 voor de cultuursector reeds besluitvorming plaatsgevonden? Zo ja, wat is hiervan de uitkomst?(pag. 65)

Nee, over de verdeling van de f 10 miljoen en de f 20 miljoen wordt u geïnformeerd bij de begrotingsaanbieding 2002 op de derde dinsdag in september 2001.

86.

Welke knelpunten die samenhangen met de cultuurnota worden met f 10 miljoen opgelost?(pag. 19, 65)

Over de wijze waarop de f 10 miljoen voor de knelpunten cultuurnota is ingezet, wordt u geïnformeerd bij de begrotingsaanbieding 2002 op de derde dinsdag in september 2001.